

CPTED

Crime Prevention Through Environmental Design Design Principles for Safe Cities

Ion Iordache
Consultant de Securitate

Conținut

CPTED - Istoric	3
CPTED în Europa	4
CPTED - Beneficii	5
CPTED - Asumarea prevenirii criminalității	6
CPTED - Principii de proiectare	7

Ion Iordache

Sunt consultant și trainer în domeniul securității private, al securității informațiilor și datelor personale, domenii în care în ultimii 20 de ani am coordonat și/sau livrat în mod direct consultanță și formare profesională pentru mai mult de 15.000 de persoane în România și Australia.

Am inițiat și coordonat standardul ocupațional "Consultant de securitate" cu codul COR 242113 și am creat metodologia "Security Management Solutions" care este o alternativă la modelul tradițional de management al securității ce oferă o soluție eficientă la asigurarea securității persoanelor, bunurilor și informațiilor.

Dețin o serie de certificări internaționale bazate pe cunoștințe și experiență practică:

- Certified Data Protection Officer (DPO)
- Certified ISO/IEC 27001 Lead Implementer
- Certified ISO/IEC 27001 Lead Auditor
- Certified ISO 37001 Lead Implementer
- Certified ISO 28000 Lead Implementer
- Certified ISO 9001 Lead Auditor

CPTED

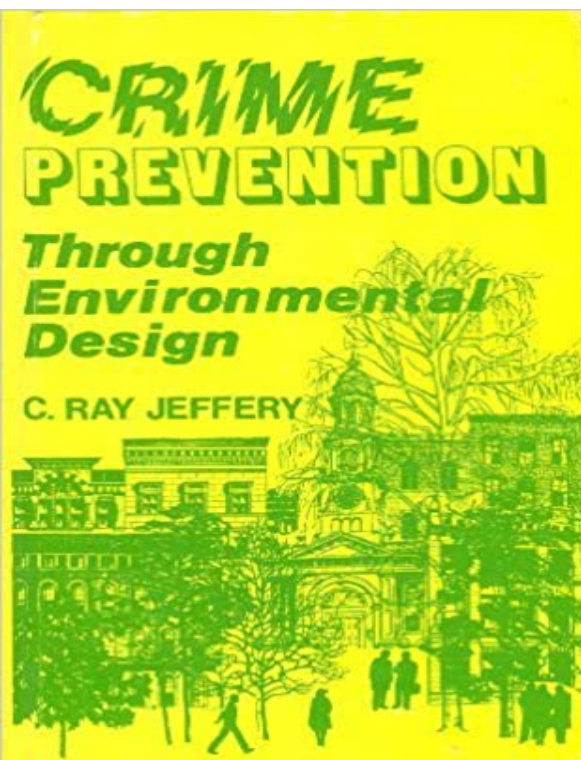
ISTORIC

CPTED - Crime Prevention Through Environmental Design (*se pronunță sep-ted*) este o abordare multidisciplinară de prevenire a criminalității care utilizează proiectarea urbană și arhitecturală precum și gestionarea mediilor construite și naturale.

Strategiile CPTED urmăresc să reducă actele de agresiune și violență, să descurajeze deciziile infractorilor care preced actele criminale și să construiască un sentiment de comunitate în rândul locuitorilor, astfel încât aceștia să poată obține controlul teritorial al zonelor, să reducă criminalitatea și să minimizeze frica de criminalitate. CPTED mai este cunoscut și sub numele de Designing Out Crime.

(Sursa: International CPTED Association)

Termenul de CPTED a fost menționat, pentru prima dată de criminologul C. Ray Jeffery în 1971 în cartea sa "Crime Prevention Through Environmental Design" unde a susținut că prevenirea criminalității ar trebui să se concentreze mai mult asupra factorilor care se referă la "biologia crimei" (creierul) și pe reducerea oportunităților asigurate de mediul ambiant pentru activitățile criminale.

"Activitățile criminale pot fi controlate printr-o proiectare urbană în care siguranța și securitatea cetățenilor sunt asigurate pe străzi, în clădiri și în parcuri. Orașele noastre sunt nesigure deoarece acestea prezintă oportunități pentru comiterea activităților infracționale iar acestea ar trebui proiectate, în așa fel, încât să crească contactul uman."
(Jeffery, 1971/224)

Un control eficient al criminalității trebuie să se ocupe, mai întâi, de comportamentul uman, înainte ca activitatea criminală să aiba loc iar acest lucru poate fi făcut, foarte eficient, printr-un design de mediu adecvat (o planificare urbană care să țină cont de nevoile oamenilor).

Un an mai târziu, în 1972, arhitectul Oscar Newman, publica o carte cu titlul "*Defensible space; crime prevention through urban design*" unde susține că proiectarea fizică a cladirilor și a cartierelor poate crește sau scădea sentimentul de control al rezidenților săi asupra mediului în care aceștia trăiesc.

Newman a susținut că ar trebui să fie foarte clar cine are dreptul de proprietate și/sau controlul aceluia spațiu. În acest fel, acesta devine un spațiu de protejat/apărat.

De cele mai multe ori, această protecție poate fi realizată nu prin măsuri extreme de securitate (garduri înalte, gratii la ferestre, sârma ghimpată și/sau poliție) ci prin modificări ale culorilor, materialelor de construcție, garduri vii cu înălțimi adecvate, pietre și/sau borduri de demarcație etc.

In anul 2001, Consiliul Justiție și Afaceri Interne al Uniunii Europene (the Justice and Home Affairs Council of the European Union) prin ședința din 15.03.2001, a ajuns la un acord politic privind concluziile experților la închiderea conferinței “Towards a knowledge - based strategy to prevent crime” (Sundsvall, Sweden, 2001).

“Crime Prevention through Environmental Design, sau Designing Out Crime s-a dovedit o strategie utilă, eficientă, foarte concretă și fezabilă pentru a preveni criminalitatea și sentimentele de nesiguranță, integrate într-o abordare multidisciplinară.”

Această conferință UE a mai subliniat că teama de infracțiuni ar trebui să fie privită și tratată ca o problemă socială de sine stătătoare.

Zece ani mai târziu, în 24 Martie 2011, Consiliul Uniunii Europene a recunoscut că:

“Crime Prevention Through Environmental Design” (CPTED) este o filozofie pro-activă de prevenire a criminalității bazată pe teoria că proiectarea corespunzătoare și utilizarea eficientă a mediului construit poate duce la o reducere a infraționalității și a teamei de aceasta dar și la o îmbunătățire a calității vieții comunității umane și își propune să reducă sau chiar să elimine posibilitatea ca actele criminale să apară în acest mediu și să promoveze interacțiunea pozitivă între mediu și utilizatorii săi.”

Consiliul Europei considera că:

- responsabilitatea pentru reducerea criminalității și teama de infracțiuni ar trebui să fie împărțită între poliție, guvernele locale, întreprinderile locale, sectorul de voluntariat, precum și comunitatea locală;
- ar trebui să fie furnizate training-uri și informații despre CPTED tuturor celor implicați în procesele de planificare urbană pentru a ne asigura că toți participanții sunt conștienți de rolurile și responsabilitățile lor în ceea ce privește prevenirea criminalității și reducerea sentimentelor de teamă și nesiguranță în cadrul comunităților.

Prevenirea infraționalității este o responsabilitate comună iar educația și formarea CPTED este esențială.

CPTED

BENEFICII

Există foarte multe exemple unde proiectarea și construcția unor locuințe, sau chiar a unor întregi cartiere, a contribuit la declinul zonelor respective.

Dacă acestea vor fi re-proiectate/reconstruite conform principiilor CPTED ar putea redeveni atractive și locuitorii lor nu s-ar mai simți amenințați și temători pentru siguranța lor.

Este de preferat ca noile locuințe/locații să încorporeze caracteristicile de prevenire a criminalității chiar din faza de proiectare.

Cercetările au identificat o reducere a tentativelor de acte criminale acolo unde au fost aplicate principiile CPTED și o reducere până la eliminarea completă a stărilor de teamă în parcuri, pe strazile puternic iluminate și/sau în pasajele subterane pentru pietoni, etc.

Centrele comerciale sunt o altă categorie de clădiri care beneficiază de idei și soluții foarte bune de planificare prin încorporarea, în faza de proiectare a parcarilor și a infrastructurii de transport iar supermarket-urile beneficiază, chiar din faza de proiectare de măsuri care reduc infracționalitatea și posibilitățile de furt atât din interior (clienți și/sau personalul propriu) cât și din exterior.

În ceea ce privește actele de vandalism, toate victimele acestora au acuzat factorii de mediu și proiectarea defectuoasă a mediului construit.

Sentimentele de nesiguranță sunt, în mod clar, legate de caracteristicile locurilor care atrag infractorii să comită o crimă.

CPTED

ASUMAREA PREVENIRII CRIMINALITĂȚII

Aplicarea CPTED necesită o înțelegere a bazelor teoriei și practicii prevenirii criminalității.

NCPI (the National Crime Prevention Institute at the University of Louisville in Kentucky) a stabilit mai multe ipoteze de operare în activitățile de prevenire a criminalității unde se poate aplica CPTED:

- victimele potențiale și persoanele responsabile de siguranța lor trebuie să fie asistate și informate pentru a putea lua măsuri în cunoștință de cauză de reducerea vulnerabilităților lor la activitățile criminale;
- acțiunile potențialelor victime ce pot fi luate pentru a preveni criminalitatea sunt limitate de controlul asupra mediului în care acționează;
- trebuie acordată atenție mediului în care acționează victimele potențialele, mai degrabă decât potențialului criminal al zonei;
- prevenirea criminalității este o activitate practică prin reducerea ocaziilor de a comite actele criminale;
- teama de pedeapsă (reținerea de către poliție și condamnarea la închisoare) poate crește riscul perceput de către infractori și au un semnificativ rol secundar de reducere a oportunităților activităților criminale;
- organismele de aplicare a legii dar și alte instituții și organizații ar trebui să aibă un rol principal în reducerea infraționalității prin activități de educare și informare permanentă a publicului dar se cunoaște că datorita restrângerilor bugetare, poliția se implică mai mult în activități de soluționare a activităților criminale și de reținere a infractorilor decât în activități de prevenție;
- prevenirea criminalității poate fi atât cauza cât și efectul eforturilor de revitalizare a unei comunități;
- cunostințele despre prevenirea criminalității sunt într-o permanentă transformare iar practicienii ar trebui să analizeze, ă n permanență, exemplele de buna practică și tehnologiile emergente iar concluziile lor să fie comunicate în cadrul comunității profesionale;
- strategiile de prevenire a criminalității ar trebui să se concentreze, în primul rand, asupra actului și apoi asupra faptuitorului.

Strategiile de prevenire a criminalității trebuie să fie creative și flexibile deoarece ceea ce funcționează într-o anumită situație s-ar putea să nu funcționeze într-o alta, aparent similară, dar cu caracteristici diferite de mediu, culturale și/sau de altă natură.

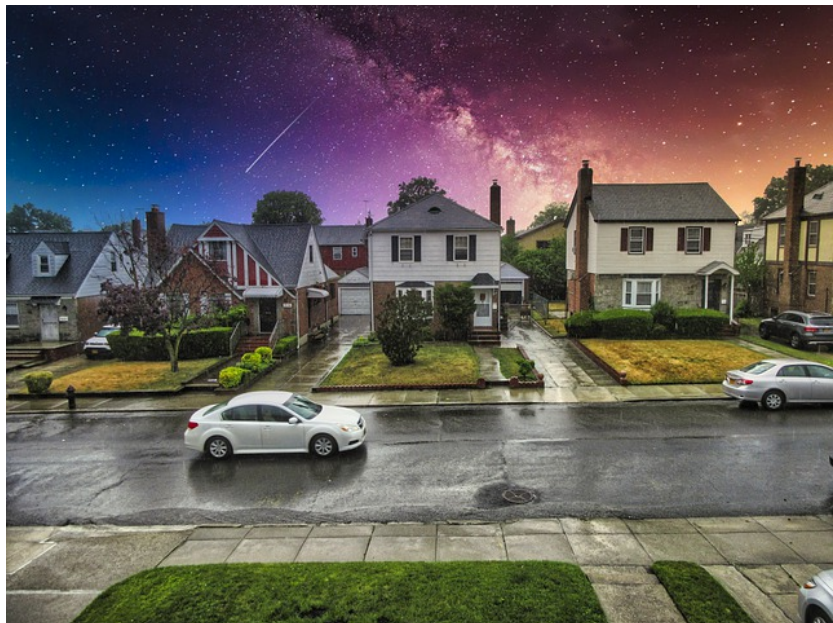
CPTED

PRINCIPII DE PROIECTARE

Baza activităților de prevenire prin intermediul CPTED este că proiectarea propriu-zisă și utilizarea eficientă a mediului ambiental poate reduce infracționalitatea și implicit starea de teamă care duc la îmbunătățirea calității vieții.

CPTED promovează o serie de măsuri și soluții “estetice”, în contrast cu abordarea frecventă a mijloacelor ostentative de asigurare a securității “la vedere” (*camere video, porți masive de securitate, încuietori cu lacăte și/sau patrulă de securitate*) cu scopul de a spori încrederea.

Acest lucru este ușor de făcut și cu costuri rezonabile dacă măsurile se aplică în etapele de planificare și proiectare.

Având în vedere noile abordări ale principiilor CPTED am preluat informațiile din lucrarea "*Crime Prevention Through Environmental Design*", 3rd Edition by Lawrence Fennelly & Timothy Crowe conform căreia există patru principii CPTED:

1. **Supravegherea naturală**
2. **Controlul accesului natural**
3. **Întărirea împrejurimilor**
4. **Întreținere și management**

1. Supravegherea naturală - premisa fundamentală de la care plecăm este aceea că infractorii nu doresc să fie observați. Supravegherea video, de exemplu, crește nivelul de atenție al infractorilor și îi determină să acționeze atunci când constată anumite breșe în unghiurile de supraveghere și/sau al forțelor de intervenție.

2. Controlul accesului natural - ideea generală de control al accesului este foarte simplă: infractorul nu ar trebui să îndrăznească și/sau să poată pătrunde într-o zonă protejată (clădire, curte sau oricare alt spațiu aflat în proprietatea cuiva).

În literatura de specialitate vom găsi un număr diferit de principii față de cele prezentate și vreau să amintesc de cele șase principii propuse de Cozens, Saville și Hillier în lucrarea "*Crime prevention through environmental design (CPTED)*" din 2005.

1. Teritorialitatea
2. Supravegherea (formală și informală)
3. Controlul accesului
4. Imagine și/sau întreținere
5. Suportul programului de activități
6. Securitatea fizică (Target hardening)

3. Întărirea împrejurimilor - în mod natural, oamenii își protejează propriile teritorii și de regulă, au respect pentru teritoriile altora. Toate limitele, clar evidențiate, între zonele publice și zonele private obținute prin utilizarea diferitelor mijloace sunt moduri de a exprima dreptul de proprietate.

4. Întreținere și management - "*Omul sfințește locul*". Cu cât o zonă este mai neglijată aceasta poate atrage activități nedorite. Întreținerea acestor zone și transformarea lor poate avea un impact major asupra comunității și va crea o stare de siguranță consolidând un sentiment de coeziune socială prin dezvoltarea identității și imaginii unei comunități.

Probabil că o întrebare mai importantă decât “ce sa fac?” este “cum sa fac?”.

Cum ar trebui să venim cu cele mai bune soluții pentru problemele generate de criminalitatea specifică unei zone și cum să punem în aplicare aceste soluții?

Standardul European, CEN/TR 14383-2: 2007, sugerează atât o structură de conducere cât și un proces de management.

Structura de management trebuie să aibă un “organism responsabil” care este definit ca "autoritățile responsabile de acordarea permisiunii pentru evoluțiile în medii noi si/sau existente", (CEN, 2007/22). In cele mai multe cazuri, acest lucru va fi în sarcina autoritățile locale sau regionale.

Organismul responsabil trebuie să preia conducerea în acest proces și trebuie să pregatească "problemele preliminare" ale "unde?", "ce?" și "cine?", în scopul de a stabili baza pentru un proiect de prevenire a criminalității.

Poliția si specialistii privați în securitate (consultanții de securitate) pot fi de mare ajutor pentru autoritatile locale deoarece au specialisti și experți în activitățile criminale.

Ion Iordache

Consultant de Securitate

www.ioniordache.com; ion@ioniordache.com

